

האשה רבה

פרק עשירי

יבמות

צב

עין משפט ג' מצוה

קונם שאני עושה לפיך - אשה שאמרה לבעלה מה שאני עושה מלאכה היא אסור לפיך בקונם: **אינו לרדף נספר** - דכיון דקא משעבדא ליה למעשה ידיה לא מליא נדרה: **שמה תעדיף עליו כו'** - דתנן (כתובות 97 סה) מה היא עושה לו משקל ה' סלעים שחי כו' וטפי לא משעבדא ליה והאעפ"ה חיל נדר ואע"ג דעדיין חורה אור

לח נעשית המלאכה: **ופליגא דרב נחמן** - הא דאוקימנא דלר"ע אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם: **רב הונא כרבי** - כלומר מרב שהוא רביה קבלה ורב מרבי ינאי וכן כולם יזה למעלה מדורו של זה היה: **המוכר פירות דקל** - בימות הגשמים: **עד שלא באו לעולם** - אם בא לחזור בו קודם ניסן שאז האילנות מוציין יכול לחזור בו: **משבאו לעולם אין יכול לחזור בו** - דכי אתו חיל זבני אלמא אדם מקנה דבר שלא בא לעולם: **האומר לחברו** - קודם שקנה את הסדה: **קנה** - והו"א מחנה אלמא מרב שמינע ליה: **נגס ליה** - שהה יותר מזמנו: **עליוהו** - ואע"ג דהכי לא אתו: **למען תלמד** - גבי תרומה ומעשרות כתיב ואכלת לפני ה' וגו': **כל הימים אלו יו"ט ושבתות** - הו"ל למד להזכר שלא יבעול עונג שבת בשביל תיקון העבל: **למאי הלכתי** - ומה אתא קרא לנאחרי: **אי נימא עשורי בשבתא ומיכל** - ואינטריך לאשמועינן דאע"ג דשבת הוא מתקן פשיטא וכו' אינטריך קרא למישרי עלטול דרבנן הפרשת מעשרות בשבת אינה אלא משום שבות: **דתנן אלו הן משום שבות** - לא מגביהו תרומות ומעשרות במסכת בי"ה (דף נ"ג) והכי אסר לן קרא עלטול בעלמא דאינטריך למשייה הכא: **אלא**

כתובות נ"ט. סו. ע"ב. דריים פה. קדושין פ"ג.

[קדושין פ"ג. ע"א ופ"ג.]

כ"ח סו:

ש"ס ע"ז:

[ע"י תוס' סוכה כ"ג. ד"ה ע"ג.]

[ע"י תוס' ט"ו ע"ז. ד"ה לא נחמד.]

אין לרדף להפסד - במעלה לה מוזות ומענה כסף איירי ולכך אין לרדף להפסד שהמומר הכל שלו והעדפה שע"י הדחק נמי סבר הו"א לבעל אבל אין לומר דאין לרדף להפסד משום דקסבר אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם דא"כ אמאי נקט שאני עושה לפיך ליתני המקדיש מעשה ידיו של עלמו:

רבי עקיבא אומר יפר - דקסבר העדפה שעל ידי הדחק לאשה כדאמר בר"ש מליאת האשה (כתובות סו. וס) וז"ל והיאך יכול להפסד והא אין זה דבר שבטו לבינה וי"ל דחשיב נמי זיו לבינה לפי שאין יכול לזוהר וליקח בלמנוס את הראוי לו ליקח א"כ גם חלקה משועבד לו שילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות וז"ל וז"ל הי"ך יכולה להדירו כיון דמשעבדה לו וי"ל דוקא בעיקר מעשה ידיה אלמנה לשיעבודיה דבעל שהם לגמרי שלו אבל הכא דאין לו אלא פירות לא אלמנה: **יתקדשו** יד לעושיהן: **להקב"ה** שעשאו אבל אין לפרש לעושיהן היינו למלאכה דא"כ הו"ל ליה למימר למעשהיה כדאמר בסוף פ"ק דנדרים (דף י"ג) יד למעשהיה: **ורב** נחמן דאמר אף משבאו לעולם וכו' - סברת רב הונא הפוכה מדרב נחמן לענין דבר שלא בא לעולם כדפי' בפ"ק דכתובות (דף ז' ד"ה המוכה) ובסוף פ"ק דגיטין (דף י"ג) וס' ד"ה (לדבר): **קנייה** לך מעשיו קנה - וקשה לר"י למה לרדף מעשיו דכיון דאית ליה אדם מקנה דבר שלא בא לעולם כאלו בא לעולם ובדבר שבא לעולם א"כ מעשיו כדאמרין בפ"ק האומר בקדושין (דף נ"ט) גבי האומר לאשה הרי את מקודשת (ב) לאחר ל' יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת אע"פ שנתאלו וכו' (דף נ"ג):

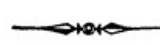
אין לרדף להפסד - במעלה לה מוזות ומענה כסף איירי ולכך אין לרדף להפסד שהמומר הכל שלו והעדפה שע"י הדחק נמי סבר הו"א לבעל אבל אין לומר דאין לרדף להפסד משום דקסבר אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם דא"כ אמאי נקט שאני עושה לפיך ליתני המקדיש מעשה ידיו של עלמו:

רבי עקיבא אומר יפר - דקסבר העדפה שעל ידי הדחק לאשה כדאמר בר"ש מליאת האשה (כתובות סו. וס) וז"ל והיאך יכול להפסד והא אין זה דבר שבטו לבינה וי"ל דחשיב נמי זיו לבינה לפי שאין יכול לזוהר וליקח בלמנוס את הראוי לו ליקח א"כ גם חלקה משועבד לו שילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות וז"ל וז"ל הי"ך יכולה להדירו כיון דמשעבדה לו וי"ל דוקא בעיקר מעשה ידיה אלמנה לשיעבודיה דבעל שהם לגמרי שלו אבל הכא דאין לו אלא פירות לא אלמנה: **יתקדשו** יד לעושיהן: **להקב"ה** שעשאו אבל אין לפרש לעושיהן היינו למלאכה דא"כ הו"ל ליה למימר למעשהיה כדאמר בסוף פ"ק דנדרים (דף י"ג) יד למעשהיה: **ורב** נחמן דאמר אף משבאו לעולם וכו' - סברת רב הונא הפוכה מדרב נחמן לענין דבר שלא בא לעולם כדפי' בפ"ק דכתובות (דף ז' ד"ה המוכה) ובסוף פ"ק דגיטין (דף י"ג) וס' ד"ה (לדבר): **קנייה** לך מעשיו קנה - וקשה לר"י למה לרדף מעשיו דכיון דאית ליה אדם מקנה דבר שלא בא לעולם כאלו בא לעולם ובדבר שבא לעולם א"כ מעשיו כדאמרין בפ"ק האומר בקדושין (דף נ"ט) גבי האומר לאשה הרי את מקודשת (ב) לאחר ל' יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת אע"פ שנתאלו וכו' (דף נ"ג):

נמי גבי לאחר שהתגייר לכה מעשיו וכן גבי פירות ערוגה לקמן וז"ל דהכא אנטריך מעשיו משום דתסן קנין שדה הוא בחליפין או בשטר ובחוקה דכסף אין קונה במקום שכתבין שטר אם לא שפירש בהדיא אי בעינא בכספא איקני (ג) בפ"ק קדושין (דף סו) ובמקומו של רב היו כותבין את השטר ובכמה מקומות מיניו בהש"ם שלא היו קונין בכסף כדאמר בחוקת הבתים (ב"ב דף 97 ג) עובד כוכבים מבי מיניו זוזו ליהדי איסתליק ליה ישראל לא קני עד דמיני שטרף ליהדי ובפ"ק דב"מ (דף ע"ט) מכדי האי גברא במאי קני ליה בהאי שטרף האי שטרף חספא בעלמא ולהכי לרדף מעשיו דאפילו בדבר שבא לעולם אי אמר קני בחזקה או בחליפין לאחר ל' ולא אמר מעשיו לא קנה הואיל ובשעה שיש לקני לחול דהיינו לאחר ל' כבר פסקה החזקה או האומר הסודר כדאמרין בהאשה שפנלו (כתובות דף פ"ג) וס' משוך פרה זו ולא הא קנייה לך עד אחר ל' לא קנה כי לא אמר מעשיו לפי שבשעת הקנין כבר פסקה החזקה וכן כשקנה בשטר לרדף מעשיו שאפילו יהיה נקרא השטר לא נאכד קנה דאי לא אמר מעשיו ונקרע בתוך כך או אחר לא קנה כיון דבשעת קנין אין כאן שטר כדאמר למ"ד ומקודשת ומגורשת לכשיבא דאם נקרע או אבד הגט אינה מגורשת אבל גבי אחר מעשיו שחגיגרי א"כ מעשיו דתסן קדושין בכסף לא דפילו נתאלו המעות חשוב כל שעה כאלו הם בעין שהמעות נשארין אלא המקנה ואם לא נעשה הקנין היה מוטל עליו להחזירם וחשוב כאלו הם בעין לשם קדושין דלאו למלוה דמי ולא לפקדון כדאמר בהאומר (קדושין דף ע"ט) ובפירות ערוגה נמי לא בעי מעשיו לפי שאמירתו לגבה כמסירתו להדיוט דמי וחשוב כאלו מוהרם ליד הקונה לעמוד בידו ולקנות כשיגיע הזמן שקבע אע"ג דרב מספקא ליה (ס"ג) במעשיו ולאחר שלשים יום אי תנאה הו"א חזרה הו"א מ"מ מהני הכא בשדה מעשיו דהכא פשיטא דלאו חזרה הו"א דודאי בדבר שבדיו להקנות עבשו יש להסתפק כשאמר ולאחר שלשים שחזר ממה שאמר בתחלה מעשיו אבל בדבר שאין בידו להקנות עבשו כי הכא כשאומר לכשאקנה אין זה חזרה אלא דאי אפשר לו בע"א ועוד דהכא שאמר מעשיו לבסוף אין שייך להסתפק כלל וז"ל כיון דמעשיו ולאחר שלשים הו"א תנאה או חזרה הו"א דא"ר יוחנן בפ' האשה שפנלו (כתובות פ"ג) וס' משוך פרה זו ולא תהא קנייה לך עד לאחר ל' יום קנה ומוקי לה דאמר מעשיו אפי' עומדת באגם אי חזרה הו"א אמאי קנה ואי תנאה הו"א ונגמר הקנין מעשיו למה לי עומדת באגם אפי' ברה"ר או ברשות מקנה נמי ובהכותב (ש"ס) משמע דדוקא נקט אגם שראוי למשיכה וא"כ ללא קשה מידי דר' יוחנן לטעמיה דאית ליה בהאומר (קדושין ס) דמעשיו ולאחר ל' לא הו"א תנאה ולא חזרה אלא ה"ק דמעשיו יתחיל הקנין ולאחר ל' יגמור ולהכי בעינן שתהא בתוקף שלשים במקום הראוי לקניולמשיכה שאלו גמרי הקנין ודן קנין אחר שלשים פרי"ה דכפי הו"א דבכסף אפילו אינו בעיניו כשהוא בעיני ברשות קונה בתוך ל' קני בלא מעשיו ל"כ"ע אבל משיכה וחזקה וחליפין ושטר שקרע לא מהני ל"כ"ע (ד) ואף דאם אמר מעשיו ולאחר ל' מהני ל"כ"ע שטר הנאכד וחזקה וחליפין לא מהני לקנות לגמרי לרבי יוחנן כיון דבשעת גמר הקנין אין שטר וחזקה וחליפין ולאחר ל' כיון דבכסף ל' הפרה עומדת באגם שהוא מקום הראוי לקנין דע"י תחלת משיכה שהתחיל קנין נעשה האגם רשותו והו"ל לה משיכה אריכתא ואפילו יתנה מן האגם תוך ל' או אפילו משכה המקנה לחלוט ושוב (ס) בתוך שלשים חזרה לאגם קני ולרב דמספקא ליה אי חזרה הו"א לא מהני מידי מה שעומדת באגם ולשמאל דפשיטא ליה דתנאה הו"א בטלוה קני כיון שלא חזר בו תוך הזמן וז"ל וז"ל ויחנן פרה אפילו אריכתא ואפילו יתנה מן האגם תוך ל' כמו שקנה קרקע במהיום ולאחר דקני מהיום גוף ולאחר מיתה פירות ושמה במהיום ולאחר מיתה משמע טפי שרואה להקנות גוף מהיום ומסתברא דכיון דאמר לאחר מיתה דלהבדיל נכסים משאר יורשים קאחי ומקני ליה לגוף מהשאה. ר"י: **בזית** כנחא דפירי - א"ר"י דמשל ארים הו"א שהיה טחן לרבי ינאי דאי משל רבי ינאי לא חשוב דבר שלא בא לעולם ואפילו הו"א מחוברים כיון שבדיו לתלוס כדמוכח בהאומר בקדושין (דף פ"ג) וס' ולא מסתבר לומר דלא חשיב הכא בידו לפי שהיה רחוק מהם דאין גראה לתלם בין קרוב בין רחוק: **אלא**

גה א ב מ"י י"ב מ"ט
נדרים הלכה י סג
לאוין נכס עובדע י"ד
סימן רנ"ג סעיף ע"א
ויפושט א"ר"ע סימן ס"א
סעיף ג :

גו ג ד מ"י ס"ב מ"ה
מכירה בלגב ב סמ"ג
ענין נכס עובדע ח"מ
סימן רט סעיף ד :

תוספות ישנים

א"ל א"ל א"ל א"ל
אלא נכתוב וימ"ט עובד וכו'
דמאס כבוד שבת י"ט
לעשר עליהם (ואף שלא
באו לעולם) וימ"ט
דכ"י מיימי פה"א קרא
לדאם מקנה דבר שלא
בא לעולם כלל מהכא
לא שמינין אלא בשבת
וי"ט טוב ומאן דאית
ליה אדם מקנה אית
ליה בכל ענין וגם קשה
דכ"ל מקום דקאמר
דאמרינן אדם מקנה לא
ממעשה שיהי' מאורי'
דאי כוה דאורייתא לית
מאן דפליג וי"ל דאין
התלמוד מביא קרא לומר
דשפיר עבד שטיב ער
לא בא לעולם דפשיטא
ליה ל"י ינאי דאדם מקנה
למה לא הוצרך לשאול
אי שפיר עבד אן שלא
ל"י חייא אי שפיר עבד
שטיב שלא מן המוקף
שהי"ל היה אלו וימ"ט
כבוד שבת ומיימי קרא
דכתיב כל הימים אלו
נכתוב וימ"ט עובד וכו' :

הגהות הב"ח

(ה) ג"כ שמה תעדיף
כ"י ופ"מ"ב בקדושין דף
ס"ג: (ב) תוס' ד"ה קנייה
וכו' מקודשת ל' לאחר
ל' וכו': (ג) בא"ד בכספא
אייתי כדאיתא בסוף פ"ק
קדושין: (ד) בא"ד
ובטר שקרע לא מהני
ל"כ"ע ואם אמר מעשיו
ולא אמר ולאחר שלשים
מתיי ל"כ"ע ככסוף אבל
אם אמר מעשיו ולאחר
שלשים וכו' שטר הנאכד
וחזקה כ"ל: (ה) בא"ד
ובטר בכסף שלשים חזקה
לאגם :

גליון הש"ס

ג"כ כ"כ דאמר אדם
מקנה דבר שלא בא
לעולם - ע"י בר"ן סוכה
דף ל"א: שם אנטריך
קרא למשיכה עליו דרבנן.
וכ"ה ביומא פ"ג ע"ב
וה"ל שטר עלטול והי"ל
למימר מתקן דרבנן:
רש"י ד"ס ורב הונא
כר"ב כו' זה למעלה
מדורו וכו' ע"י תוספת
חו"י סימן נ"ד דף כ"ג :